

Asya Studies

Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar
DOI: 10.31455/asya.459790 / Number: 5, p. 21-35, Autumn 2018

MAVİSEL YENER'İN ÇOCUK KİTAPLARINDA SÖZLÜ EDEBİYAT ÜRÜNLERİ* ORAL LITERATURE PRODUCTS OF MAVİSEL YENER'S CHILDREN'S BOOKS

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
13.09.2018

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
26.09.2018

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.09.2018

**Asya'dan
Avrupa'ya
Uluslararası
Sosyal Bilimler
Dergisi**

Öğr. Gör. Zehra Anaz
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili
ve Edebiyatı Bölümü
Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı
zehra1.er@hotmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-5326-3280>

* Bu çalışma, 20-21 Ekim 2017 tarihlerinde gerçekleşen IV. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildirinin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş şeklidir.

Öz

Her çocuk bulunduğu ortamın kültür özelliklerine göre dilini geliştirir. Dile bağlı olarak da değer ve davranış geliştirir. Dil öğrenimi, eğitimi aynı zamanda bir kültür aktarımı olduğu için her topluluk kültürünü dilin yardımıyla yeni kuşaklara taşır. Böylelikle sözlü ve yazılı anlatım ile gerçekleştirilen halk edebiyatı ürünleri çocuğun dil eğitimine önemli ölçüde katkıda bulunur.

Masal, destan, efsane, ninni, türkü, tekerleme, mani, bilmece, fıkra, halk şarkıları çocuğun gerek dil bilinci gerekse kültür oluşturmada etkili ürünlerdir. Çocuk edebiyatı, kökleri geçmişe dayalı yüzyıllık birikime sahip bu ürünleri göz önünde bulundurmaktadır.

Çocuk kitapları yazarı olarak tanınan, çocuklara okumayı sevdirmek amacıyla olan bir yazar olarak karşımıza çıkan Mavisel Yener'in bu ürünlere yatkınlığı ve konuyu çocuk gözüyle aktarımı hemen her kitabında göze çarpmaktadır. Mavisel Yener'in çocuk diliyle yazdığı öyküler, masallar çocukların dünyaya gülümseyerek ve hoşgörü ile bakmalarına yardımcı olabilecek, onlara okumayı ve kitabı sevdirebilecek türdendir.

Çocukları anadilin söz varlığıyla tanıştıran Mavisel Yener'in eserleriyle sınırlandırılan çalışmada kitaplar; sözlü edebiyat ürünlerinin çocuk ve gençlik edebiyatıyla ilişkisi göz önünde bulundurularak aktarılması bakımından kapsamlı olarak incelenecektir. Bu çalışmayla Mavisel Yener'in eserlerinin çocuk edebiyatı-sözlü edebiyat ilişkisi kapsamında kullanılabilirliğini tespit etmek amaçlanmaktadır. İnceleme; detaylı okuma, fişleme ve tasnif faaliyetinin ürünüdür.

Araştırmanın sonunda yapılan analizler sonucunda, "sözlü edebiyat ürünlerinin çocuk ve gençlik edebiyatına Mavisel Yener'in eserleri örneğinde aktarılması" değerlendirilecek ve araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak Mavisel Yener'in eserlerinin sözlü edebiyat ürünleriyle ilişkisi kapsamında dil ve anlatım yönünden materyal olarak kullanılması hususunda öneriler getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ve Gençlik Edebiyatı, Sözlü Edebiyat, Dil ve Anlatım, Dil Eğitimi, Mavisel Yener

Abstract

Each child develops language according to the culture characteristics of the environment in which he / she lives. It also develops value and behavior depending on language. Since language learning and education are at the same time a culture transfer, every community is carried to new generations with the help of a cultic language. Thus, folk literature products, which are realized through oral and written expression, make an important contribution to the language education of the child.

Tales, legends, lullabies, folk songs, rhymes, mania, riddles, jokes are effective products for children to form a language consciousness and culture. Children's literature considers these products with a centuries-old accumulation based on their past history.

Mavisel Yener, who is known as a children's book writer and who is confronted as a writer who aims to love reading to children, is predisposed to these products and conveying them to children in almost every book. The stories written by Mavisel Yener in child language can help children to look at the world with smile and tolerance, and they will read and write books.

In the work limited to the works of Mavisel Yener who introduced children to the presence of the mother tongue, Will be extensively examined in terms of the transfer of oral literary products in relation to children and youth literature. In this work, it is aimed to determine the usefulness of Mavisel Yener's works within the context of children's literature-verbal literary relation. Examination; Detailed reading, tagging and sorting.

As a result of the analyzes made at the end of the research, "the transfer of oral literary products to children and youth literature in the case of Mavisel Yener's works" will be assessed and suggestions on using Mavisel Yener's works as materials in terms of language and narration in relation to concise literature products, It will be introduced.

Key Words: Child and Youth Literature, Oral Literature, Language and Narration, Language Education, Mavisel Yener

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Anaz, Z. (2018). Mavisel Yener'in Çocuk Kitaplarında Sözlü Edebiyat Ürünleri. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar*, Number:5, Autumn, p. 21-35.

GİRİŞ

Toplumun temel ögesi olan çocuk ve çocukluk dönemi, tarihi süreç içerisinde değeri daha da artarak bütün dikkatleri üzerine çekmiştir. Bunun neticesi olarak da araştırmacılar, hedef kitlesi gereği üzerinde en çok düşünce sarf edilmesi gereken çocuk edebiyatı kavramı üzerine yoğunlaşmışlardır. Çocuk edebiyatıyla ilgili araştırmacılar, farklı tanımlamalar ve yaklaşımlar öne sürmüşlerdir. Bu tanımlardan bazılarını şöyle sıralamak mümkündür:

Çocukların okuması için yazılmış, derlenmiş veya yayımlanmış olan bütün yayınları içine alır (Enginün, 1991: 392). Erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştirilen, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır (Sever, 2003: 9).

Çocukluk çağında bulunan kimselerin hayal, duygu ve düşüncelerine hitap eden (Oğuzkan, 2001: 12) çocuk edebiyatı, bununla birlikte çocukların “hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır.” (Yalçın vd., 2002: 17) şeklinde de tanımlanabilir.

İlgili alanyazındaki tanımlar incelendiğinde, edebiyatın bir parçası olarak kabul edilen çocuk edebiyatının hitap ettiği kitle dâhilinde farklı ölçütlere göre incelenmesi gereken bir disiplin olması gerektiği yönündedir. Ayrıca araştırmacılar çocuk edebiyatının pek çok tanımının yanında, sınırları, sahip olması gereken nitelikleri, gerekliliği ve hitap ettiği yaş grubu üzerinde de durmuşlardır. Bu bağlamda çocuk edebiyatının kapsamı “Genel hatlarıyla çocuğun dünyasında güzellikler çağrıştıran, onun ruhunda güzele ve iyiye karşı olumlu davranışlar geliştiren, hayal dünyasını zenginleştirerek ana dilinin tadını hissettiren eserler çocuk edebiyatı kapsamında değerlendirilir.” (Özcan, 2008: 583) şeklinde sınırlanmıştır.

Çocuk edebiyatının ilk ve yaygın ürünleri gerek dünya edebiyatında gerekse Türk edebiyatında sözlü geleneğin içinde yer almıştır. Türkiye’de çocuk edebiyatının gelişimi, dünyadaki edebiyatın gelişimiyle yakından ilgilidir. Modern Türk çocuk edebiyatının da başlangıcı sayılabilir (1839). Tanzimat’tan önce sözlü edebiyat türü hâkimdi. Bunlardan masal, bilmece, tekerleme, atasözleri, Nasreddin Hoca fıkraları daha çok evlerde, Karagöz ve Meddah biçimleri de kamusal alanlarda çocukların eğitim ve eğlencesine sunulurdu (Sinar, 2007: 547). 16. yüzyıla kadar çocuklar için yazılmış kitap olmadığı için çocuklar, edebiyat gereksinimlerini halk edebiyatı ürünleriyle gideriyorlardı (Oğuzkan, 2001: 13). Böylelikle her bilimsel ve sosyal alanda olduğu gibi çocuk edebiyatı alanındaki boşluğun sözlü kültür ürünleriyle dolduğuna tanık olunmaktadır.

Çocuk edebiyatı, geçmişten bugüne sözlü gelenek ürünlerinden olan masal, efsane, tekerleme, mani gibi türlerle hep iç içe olmuştur. Çağdaş edebiyatın, halkbiliminden, halk kültüründen sıkça etkilendiği bir gerçektir. Yüzyıllar boyunca insanları etkilemiş, onların edebiyat ihtiyaçlarına yanıt vermiş kimi türlerin, günümüz sanatçısının da ilgi odaklarından biri olması doğaldır (Karadağ, 1996: 290). O halde, halk edebiyatı ve çocuk edebiyatı ilişkisinde, halk edebiyatının çocuk edebiyatına hem kaynak oluşturması hem de etkisi söz konusu edilebilir.

Çocuk eğitimindeki arayışların sonucu (Şirin, 2000: 15) olarak yazılan çocuk kitapları, çocukların yaşama gücünü artıran onlara yurt, bayrak, doğa sevgisini aşıl原因an insan sevgisini telkin eden, büyüklere saygıyı öğreten sosyal davranışlar ve güzellik duygusu kazandıran niteliklere sahip olmalı, özette millî ve evrensel değerleri aşılmalıdır. Ayrıca bu kitaplar, dil, üslup, konu, düşünce ve tez bakımından çocuğun okuma, anlama, kavrama, zevk alma derecesine uygun olmalıdır. Bu noktada çocuk edebiyatı yazarı önemli bir işlev üstlenmelidir. Kendi kültür kaynaklarından beslenmiş olan çocuk edebiyatı yazarı, sahip olduğu sanatsal yeteneği millî kültürle beslediği sürece gelecek nesillerin olumlu yönde inşasına yardım etmiş olmaktadır. İşte tam bu noktada karşımıza günümüz çocuk edebiyatı yazarları arasında yer etmiş olan Mavisel Yener çıkmaktadır.

Bu makalede Mavisel Yener’in eserlerine yer verileceğinden, Yener hakkında biraz bilgi vermemez, tanımamız açıısından yararlı olacaktır.

1. Mavisel Yener’in Biyografisi

1962 yılında Ankara’da doğan yazar, çocukluk döneminde tanıştığı kitaptan kendini koparamamış kitapla iç içe bir hayat yaşamıştır. Kitap okumak adeta onun için tutkuya dönüşmüştür. Ailesinde edebiyatla uğraşanlar olması da Yener’in yazarlık yapmasının önünü açmıştır.

1984’te Ege Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinden mezun olan Yener, 1980 yılından bu yana öykü, masal, şiir, roman, eleştiri yazılarını yayımlamış, iki yıl süreyle *Gazete Ege*’de çocuk sayfası

hazırlamıştır. *Haber Ekspres* gazetesinin çocuk sayfasında köşe yazarlığı yapmıştır. *Varlık, Virgöl, Edebiyat Eleştiri* gibi yazın dergilerinde öykü ve yazıları yayımlamıştır. TRT İzmir Radyosu'nda iki yıl süreyle "Mavi Mektuplar" isimli yazın köşesini hazırlayıp sunmuştur. 2007'de TRT İzmir Radyosu'nda "Mavi Sözcükler" isimli köşeyi hazırlayıp sunmaya başlamıştır. İki yazar arkadaşıyla (A. Akal, N. Yılmaz) birlikte kaleme aldığı *Mor Gece Mavi Gün* isimli oyunu Ankara Devlet Tiyatrosu'nda 2007 sezonunda sahnelenmiştir. TRT Radyolarında oynanmış radyo tiyatroları var. "Küçük Hanımlar Küçük Beyler" adlı oyunu Uluslararası Tiyatro Festivali'nde Türkiye'yi temsil etti. Oyun, ayrıca Hindistan'da seyirciye sunuldu. 2012 sezonunda "Kırmızı Şemsiye" adlı tiyatro oyunu (A.Akal, N.Yılmaz ile birlikte) İstanbul Devlet Tiyatrosu tarafından sahnelendi. 2012'de (Literature İn Flux) Doğu Avrupa ve Türkiye'yi içine alan kültürlerarası edebiyat buluşmasında Split ve Tiran'da ülkesini temsil etti. 2013'de Yılın Çocuk Kitapları Yazarı ödülüne değer bulundu (Kosova). 2015'te Macaristan, Rodos ve Belçika çocuk edebiyatı buluşmalarında ülkesini temsil etti. 2015'de "Reçelli Şiirler" adlı kitabı (Aytül Akal ile birlikte) ÇGYD Yılın Kitabı tasarım ödülünü aldı (<http://maviselyener.com>, Erişim Tarihi: 15.09.2018).

Çocuk edebiyatı alanında atölye eğitmenliği de yapan, yine aynı zamanda diş hekimliği ve yazarlığı birlikte yürüten Yener, ortaya koyduğu birçok eser ile çeşitli ödüller almıştır. Yener, bununla birlikte çocuk edebiyatının Nobeli sayılan H.C.Andersen Ödülü için 2018 yılı Türkiye adayı olarak gösterilmesi açısından da ayrıca dikkate değer bir yazar ve şairdir.

Çocuk edebiyatına mavisel düşler kazandıran özgün bir yazar olarak Mavisel Yener, çocuk edebiyatı alanında birçok eser ortaya koymuştur. Mavisel Yener şiir, öykü, masal ve roman türlerinde çocuk edebiyatına birçok eser kazandırmıştır.

2. Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı Mavisel Yener'in eserlerinin sözlü kültür ürünleriyle ilişkisi bakımından çocuk edebiyatı kapsamında kullanılabilirliğini saptamaktır. Mavisel Yener'in eserlerinde sözlü kültür ürünlerinin kullanımına yönelik akademik tahlilî bir çalışma olması bakımından, alandaki eksikliği giderme yönünde önemli bir adım olduğu söylenebilir.

3. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve çözümlenmesinde kullanılan teknikler açıklanacaktır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi ve tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini; Mavisel Yener'in tüm eserleri, örneklemini ise ağırlıklı olarak masalları oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmanın verileri, Mavisel Yener'in roman, öykü, şiir, masal gibi çocuk kitapları ve konuyla ilgili başka yayınların da okunması aracılığıyla elde edilmiştir.

3.4. Veri Çözümleme Teknikleri

Mavisel Yener'in eserlerinin- sözlü edebiyat ürünleriyle ilişkisi kapsamında dil ve anlatım yönünden materyal olarak kullanılması belirlenmeye çalışılmıştır.

4. Çocuk Edebiyatı Materyali Olarak Sözlü Kültür Ürünleri ve Katkıları

Çocuk edebiyatı, çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır. Çocuklar için hazırlanmış eserler, çocukların, keyifli ve faydalı zaman geçirmelerini sağlama gibi özelliklerin dışında; dilsel, bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimleri açısından da önem taşımaktadır. Kitap aracılığıyla çocuklar, kültür, ana dil gibi millet olma bilincinin temel unsurlarını doğru ve gelişmiş bir yapıda öğrenme ve kullanma fırsatı bulurlar. Genel hatlarıyla çocuğun ruhunda güzellikler, iyilikler çağrıştıran, hayal dünyasını zenginleştirerek ana dilinin ve kültürünün tadını hissettiren eserler çocuk edebiyatı kapsamında değerlendirilir.

Çocuğun dünyaya gelmesiyle birlikte annesinden dinlediği ninnilerden, sonraki dönemlerde anlatılan masallara, çocuk oyunlarından tekerlemelere, bilmecelelere, destanlardan efsanelere, kahramanlık hikâyelerine, atasözlerinden deyimlere, fıkralara, manilerden ninnilere, türkülere, ağıtlara, dualardan, beddualara Karagöz'den kuklalara, meddahtan ortaoyununa kadar bütün bu edebi ürünler Türk halk edebiyatının türleri içinde yer almaktadır. (Özcan, 2008: 583).

Çocuk edebiyatıyla ilgili eserler yazılırken kaynak olarak halk edebiyatı türlerinden özellikle yararlanılması gerekmektedir. Çünkü bu kaynaklar yüzyıllarca halkın zevkine uygun türetilmiş, milletin

dilinde işlenerek benimsenmiş ve nesillerden nesillere aktarılagelmiş, kültürel özellikleri içinde barındıran edebi mahsullerdir (Özcan, 2008: 587).

Çocuk edebiyatında destan, masal ve bilmece gibi folklor ve edebiyatın ortak malzemesinden yararlanarak eser vermek orijinal eser vermektan daha önemlidir. Dünyanın bütün büyük çocuk edebiyatçıları da büyük ölçüde masal ve folklordan yola çıkanlardır (Miyasoğlu, 2002: 385).

Son yıllarda televizyon, sinema ve bilgisayar oyunlarında şiddetle birlikte hiçbir temele dayanmayan hayal ürünü yapma mitolojilere dayanan roman ve filmler yayılmıştır. Batılılar, halk edebiyatı ve folklordan faydalanarak opera, bale, tiyatro, roman ve çocuk şiiri yazdılar. Sözlü ve yazılı kaynaklara yönelmek batıda gelişen çocuk edebiyatının ana damarını sağlamlaştırdı (Yardıın, 1987: 342). Türkiye’de de bu dönüşüm benzer niteliktedir.

Genç nesillerin ruhlarını millî destanlarla doyurmak (Güney, 1966: 6) gerektiğine inanan Güney, gençlere yabancı mitolojilerden önce kendi mitolojimizi, destanlarımızı ve kahramanlarımızı öğretmemiz gerektiği tezini ileri sürer. Sözlü kültür ürünlerimizin zenginliği dikkate alındığında, bu ürünlerin çocuk eğitiminde kullanılması konusuna ağırlık verilmesi gerekmektedir.

5. Sözlü Kültür Ürünlerinin Mavisel Yener’in Eserleri Örneğinde Aktarılması

Çalışma, Yener’in masal, öykü, roman ve şiirleri içerisinde seçilmiş, on üç masal kitabının odak alınarak çocuk edebiyatı öğeleri açısından incelenmesini içermektedir. Çalışmada kullanılan masal kitapları önce teorik olarak tespit edilmiş, sonra tarama yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Çocuk edebiyatının öğeleri arasında sayılan karakter, konu, ileti, dil ve anlatım unsurları, belirlenen eserler içinde taranmış, değerlendirilmiş ve hedef kitleye uygunluğu tartışmaya açılmıştır.

5.1. Masalların ve Masalsı Öğelerin Aktarımı

Sözlü kültür ürünlerinden ve çocuk edebiyatının önemli kaynaklarından olan masal sözcüğü” bu konu üzerinde derlemeler yapmış olan ve bu kavramı *Türk Masalları* adlı masal kitabında tanımlayan Naki Tezel’e (1985: 6) göre “Masal, olayların geçtiği yer ve zamanı belirli olmayan, peri, dev, cin, ejderha, arap bacı vb. gibi kahramanları belirli kişileri temsil etmeyen hikâyedir.” Mustafa Ruhi Şirin (1987: 157-160) masal kavramına psikolojik açıdan yaklaşarak bu türün insan benliği üzerindeki etkisine dikkat çeker:

“Masallar insanlığın çocukluğudur. Masalların bizce bilinmeyen zamanı ‘evvel zaman içinde’ bir zamandır. Olağanüstü biçimde, bilinmeyen bir yerde, bilinmeyen kişiler ve varlıklarla ilgili olayların çarpıcı bir anlatımıdır masal. Masal çocukluk cennetidir. Çocuğun sınır tanımayan bir düşünce tarzı vardır. Masalı bunun için sever çocuk. Onda ulaşılması gereken en sihirli dünyayı ‘hayalindeki ülkeyi’ bulur.” Masal, çocuğun daha okuma yazmayı öğrenmeden önce tanıştığı yazınsal eserdir.

Masal gerçek dünyanın basitleştirilmiş bir modeli gibidir. Aynı zamanda da çocuğun dünyaya ilişkin bilgileri ve deneyimleri edinmesinde yardımcı bir araçtır (Yalçın vd., 2002: 47).

Halk edebiyatını oluşturan türleri çocuk edebiyatında kullanılması açısından ele alırsak; çocuğa dinleme okuma, konuşma yazma edinimleri kazandırmakta masalların motivasyonu yadsınamaz. İkiemeleri pekiştirme sıfatları, tezlik, sürerlik ve yaklaşma fiillerini, ses taklidi sözcükleri, deyimleri, atasözlerini, duaları, bedduaları ve birbirinden güzel renkli inceliklerle süslü halk dili söylemlerini barındıran masallar bireye yalnızca dilinin tadını vermekle kalmaz sanatçıların yazarların gelecekte o dili geliştirip edebi sanatsal ürünler vermelerine de katkıda bulunur (Yavuz, 1999:440).

Pertev Naili Boratav (2002: 113), masal-dil ilişkisine yönelik olarak “Çocuğa ana dilinin, bir işçi elindeki alet gibi nasıl kullanıldığını ilk öğreten, ona bu dilin türlü hünerlerini, kıvraklığını, zenginliğini, inceliğini ilk gösteren, kişiye kendi dilini konuşamayanlardan uzaklaştırıcı, onu konuşanlara yaklaştıracı duyguyu –ninnilerin, tekerlemelerin, türkülerin yanı başında, ama herhalde onlardan daha geniş ölçüde-ilk aşılardan masaldır.” görüşünü ileri sürer.

Çocuğun anadilini öğrenmesine, kullanmasına ve zenginleştirmesine yardımcı olan masalların çocuk eğitimindeki yeri bakımından çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Ünlü bir masal yazarı olan Eflatun Cem Güney (1966: 9-10) masalların olumlu yönüne değinenlerdendir. Yazara göre “Masallar, sadece hayal ve fantezi mahsulü değildir; çeşitli motiflerle nice sosyal realiteler çizgileştirilmekte ve hele çoğu insan ruhlarında yapılmış bir seyahat hissini vermektedir. Keloğlan, Peri Kızı, Devanası, Kara Ese, Sarı Köse... Bu masal kahramanlarının hamuru, mayası bir ama, huyu suyu bir değil; akı da var, karası da... Akyürekli arasında, gönül alıp Kâbe yapanlar mı dersin, hakka, hakikate tapanlar mı...”

Çocukların ruhunu besleyen ve insanları tanıma melekesi kazandıran (Güney, 1966: 10) araç olan masallar arasında hayvanların kişileştirilmesi, onlara insan rolü verilmesiyle oluşturulan fabllar,

insani değerleri dile getirerek gerek kişisel gerekse toplumsal aksaklıkların çözümünde yol gösterici nitelik taşırlar.

Edebiyat dünyasında masal türünde eser veren pek çok yazar bulunmaktadır. Çocuk edebiyatının kalemlerinden Mavisel Yener, hem kaleme aldığı masallarıyla hem de öykü, roman ve şiir gibi türlerde yer verdiği masalsı öğelerle çocuk edebiyatını sözlü kültür ürünleriyle buluşturmaktadır.

Yener, Mavi Masallar Dizisi/İlk Okuma serisi olarak yayımlanan *Düş Sandığı, Uçan Goril, Köpek Okulu, Köpeğim Aşık Oldu, Tırtıl Teyze, Masalcının Mektubu, Mavi Orman, Dipsiz Göl, Ödev Makinesi, Dedektif Birce* adlı kitapları, okumayı yeni öğrenen öğrenciler için kaleme almıştır. Türkçeyi özenle kullanan Yener, 2/3'ü resim, 1/3'ü yazı olacak biçimde oluşturduğu sayfa düzeni ile eserlerinde kısa cümle yapılarını dil ve zekâ kıvraklığı kazandıracak anlatımı ile kullanmıştır.

Düş Sandığı adlı kitabında ayakkabı boyayarak biriktirdiği paralarla kitap fuarına gelen ve düşlerini gerçekleştirmenin yollarını kitaplarda arayan minik Umut'a, fuarda tanıştığı yazar düşlerin gerçeğin yaratıcısı olduğunu söyleyince, yeni kitaplar almayı düşleyerek evinin yolunu tutan çocuk kahraman aslında yazarın tüm eserlerinde yer verdiği örnek tiptir. Kitapta Yener'in tüm kitaplarında da kullandığı dikkati çeken bir tekniği var: Metinler arasılık. Yazar, hem kahramanların adını hem de kitaplarını eserlerinin çoğunda kullanarak kitaplarında bir bütünlük hissi uyandıran iç içe metinler kurgulamıştır. Burada da *Uçan Goril* masal kitabını kahramanının eline tutuşturmuş daha da ötesi yazarıyla da yani kendisiyle tanıştırmış ve kitabı imzalatmıştır. Yani kurguyla gerçekliği bir arada kullanmıştır. Serideki hayvan öyküleriyle kitabın son sayfasında yer alan boyama sayfası ayrıca çocukların ilgisini çekmektedir:

"Kitabımı seçmişti: 'Uçan Goril' " (DS, S.4)

"İmzalaması için ona verdi." (DS, S.5)

Evinden Kaçan Masal eseriyle TÖMER Ana Dili Masal Ödülü almış olan Yener, çocuklar için yazdığı bu eserde, birbirinden habersiz insanların dünyasında farkındalığın ve anlayışın önemini hatırlatıyor. Eser, klâsik masal öğeleriyle bezenmiş, ama tamamen farklı, çağdaş bir anlayışla hazırlanan birbirinden ilginç dört masaldan oluşmaktadır: *Evinden Kaçan Masal, Yaşlı Kitap, Sihirli Çoraplar ve Konuşan Koltuk*. Detaylı inceleme ve özetleme kitaba adını vermesi sebebiyle kitabın ilk masalı olan *Evinden Kaçan Masal* üzerinde yapılmıştır. Masalı içerisinde yer alan zengin öğeleri görme açısından önce kısaca özetleyelim:

Yaşlı ve şişko olan Masalcı Amcanın içine kötü karakterleri doldurmasından sıkılan Masal, gece kimseye hissettirmeden evden kaçır. Bir evin penceresinden içeri girer ve evin küçük kıızıyla arkadaş olur. Kız henüz okula gitmemektedir ve yılanların dilinden, ağaçların dilinden, kuşların dilinden anlamaktadır. Evinden kaçan Masal ona Güneş Kız adını verir. Birlikte eğlenirler. Güneş Kız onun kendiliğinden evinden kaçmadığını, onu kendisinin çağırdığını söyleyerek, beraberinde galaksiler ötesine götüreceğini söyler. Masal, galaksiler ötesinin ancak masalarda olacağını söyleyerek onunla alay eder. Kız düşündüğü şeyin gerçekleşmesi için inanmasının yeterli olacağını söyleyerek onu bir ormana götürür. Burası Dağ Cinleri'nin Çikolata Krallığıdır. Pek çok davetli vardır. Toplanma nedenleri parktaki koca ağacın kesilmesidir. İnsanların çevreye zarar verdiklerini düşünürler ve onları cezalandırmak isterler. Ancak çocuklara kıyamazlar.

Evinden Kaçan Masal'da hem insanlar hem de hayali karakterler yer almaktadır. Tüm masalarda olduğu gibi çoğunun olağanüstü özellikleri vardır. Masaldaki kahramanlar fiziksel özellikleri, duygu ve düşünceleriyle geliştirilerek anlatılmıştır. Yani kahramanlar çocuğun içselleştirip ilgi duyabileceği ve özdeşleşebileceği şekilde kurgulanmıştır.

Masalda ele alınan konu genel olarak çocuğun ilgisini çekebilecek özelliktedir. Özellikle merak ögesi sayesinde çocuk masalı sonuna kadar sıkılmadan okuyabilir. Aslında bu masal, evinden değil yazarından kaçıyor. Çünkü o, öteki masallara benzemek istemiyor. Oysa yazar, ona cadıları, tek gözlü devleri doldurmaya kalkıyor.

Kitaptaki iletiler, iyi ve kötü kavramlarıyla ilgilidir. İnsanların çevreye verdiği zararın etkileri tema olarak ele alınmıştır. İşte masalın özü de burada yatmaktadır. İletilerin çocuğa uygun olduğu söylenebilir:

"Bugün burada, parktaki gölgeli koca ağacın kesilmesi nedeni ile toplandık. İnsanlar doğaya istedikleri gibi zarar veriyorlar. Artık buna bir çözüm bulmalıyız. Bütün hayvanları, bitkileri ve masal kahramanlarını Dağ Cinleri ülkesine davet ediyorum. Artık burada yaşasınlar. İnsanları yalnız bırakınlar." (EKM, S.19)

Kahramanlarını kitapları seven çocuklardan seçen yazar, okuyucularına kitap okumanın hayatın bir parçası olduğunu ve mutlaka okumaya zaman ayrılması gerektiğini yine kahramanlarını kullanarak hissettirmeye çalışır.

Evinden Kaçan Masal kitabında bulunan “Yaşlı Kitap” masalında elektronik kitaplarla normal kitaplar arasındaki fark üzerinde durulmuştur. Masalda, eski bir kitabın CD’lerle tanışması anlatılmıştır:

“Kendilerine ‘kitap’ diyen nesnelere, kitaptan başka her şeye benziyorlarmış. Hepsinin rengi ve şekli aynıymış. ‘Hepinizin içinde aynı şeyler yazıyor olmalı, birbirinizin aynısınız çünkü. Yere düşseniz kırılırsınız’ diye dudak bükmüş.” (EKM, S.33-34)

Bu masalda üzerine durulan tema, karşısındaki insanın yaptığı hataları affetmektir ve bu tema üzerinden veciz ifadeye yer verilmiştir:

“Benimle yaşlı ve eski bir kitap olduğum için alay ettiniz ama ben sizi affediyorum. Çünkü affetmek, karşısındakini anlamak demektir. Ben de sizleri anladım.” (EKM, S.39)

Kitapta yer alan “Sihirli Çoraplar ve Konuşan Koltuk” adlı masallar da çocuk okurları evvel zaman içine alıyor, sevginin sıcaklığına konuk ediyor. Yaratıcılık ve hayal gücünü yansıtan bu masallar, eğlendirirken de düşündürüyor. Yazar “Konuşan Koltuk” masalında özellikle masalların başında bulunan masal tekerlemelerini kendi dilinde güncelleyerek aktarmıştır:

“Evvel zaman içinde, vaktin birinde, kuş yuvasında, balıkların yumurtaları ısıttığı, kaplumbağaların ışık hızını aştığı, korkulukların yıldız topladığı, gölgelerin saklambaç oynadığı bir ülke varmış.” (EKM, S. 53)

Yazar, masallarından bir demet olarak yirmi masaldan oluşan *Elma Şekeri Ülkesi*’nde, çocukları diyar diyar dolaşıp topladığı düş ve yaşantı parçalarını birleştirip yeni masallar yaratan ve bunları gezerek insanlara anlatan Masalcı Dede’nin masallarıyla tanıştıyor. Çağımıza özgü bilimkurgu tadında masalların yer aldığı *Elma Şekeri Ülkesi*’ndeki mor sakallı Masalcı Dede, bazen kanatlı bir bulut üzerinde, bazen de görünmez arabasıyla gezegenden gezegene, düşten düşe geziniyor, masal sandığını harika masallarla doldurup dünyalı çocuklarla ve öteki gezegenlerin çocuklarıyla paylaşıyor. “Mavi zamanların mavi ülkesi”nin bin iki yaşındaki Masalcı Dede’si, masal sandığını doldururken çocuklar da onunla birlikte masaldan masala, maceradan maceraya geçiyor.

Gezegener arasında bir masal evreni olan “*Elma Şekeri Ülkesi*’nde Masalcı Dede, insana özgü bütün duyguları bilgece bir bakışla izliyor ve çocuk okurlara gösteriyor. Mesela kendi gölgesiyle bile kavga eden, öfkeli, huysuz bir adamı, aşırı hırslı, kıskanç ve kötü insanları masallarına almıyor. Masalcı Dede mavi bir zarftan çıkan bilgece sözleriyle “Akrep Gazetesi” masalında “*Umut edilenle daha sonra gerçekleşen arasında galaksiler kadar uzaklık olabilir kimi zaman. Düş kırıklığı yaratan her olay, içinde armağanını saklar.*” (EŞÜ, S. 71) şeklinde çocuklara mesaj veriyor. Bunun gibi ifadeleri yazarın tüm eserlerinde görmek mümkündür.

Elma Şekeri Ülkesi’nde her masal farklı bir duyguyu işlediği için bu kitap, duygu eğitimi çalışmalarında eğitimcilere zengin olanaklar sağlamaktadır. Ayrıca eserlerde sıkça karşımıza çıkan “mavi, ışık, umut, düş, sihir” gibi sözcüklerle çocuklara olumlu iletiler verilmektedir.

Elma Şekeri Ülkesi, pek çok düşsel motif içermektedir: Yazar, okurları Masalcı Dede’nin rüyasına atlayan bilge bir tırtıldan, gezegeninden sarkıtığı ipe dünyaya çocuk kılığında inen bilgelik yarışması birincisi Çabi’ye; kaygıları yüzünden sihirbazlık yapamayan Sihirbaz Milyus’un öyküsünden, Mira gezegenindeki insanların, içlerindeki duyguları gölgelerinin renkleriyle anlatmasına kadar birçok düşsel yolculuğa çıkarmaktadır.

Elma Şekeri Ülkesi’ndeki “Karadelik Masalcısı” “*İksizlerin ilkinde, masmaviliğin orta yerinde, bitmek tükenmek bilmeyen bir karadelik uzanmış.*” (EŞÜ, S.80) diye başlayan bu kara masalda Masalcı Dede, bilgece sözlerinden birini söyleyerek veda eder:

“*Bencilik dostluğun zehiridir unutmaaaa!*” (EŞÜ, S. 83)

Kızlar Sünnet Olur mu? ve yine aynı zamanda *Karamelli Akide Şekeri* kitabında da yer alan “Çorap Canavarı” öyküsünde bir çocuğun karşılaştığı sorunu çözmeye çabalarını görüyoruz. Masalsı öğelerin yer aldığı bu öyküde Çorap Canavarı sorununa kendince çareler aramakta, bunu yaparken de komik durumlar ortaya çıkmaktadır. Öyküde, düşünceleri paylaşmanın sorunların çözümünde daha etkili olacağı mesajı canavar motifiyle verilmek istenmiştir:

“*Herkes sorununa farklı çözüm yolu bulmaya çalışır. Ben bu sorunumu her zaman birkaç çift aynı renk çorap satın alarak çözdüm. Teki kaybolursa bile fark etmiyor. Senin de tüm çorapların aynı renkte olsaydı sorun yaşamazdın. Yaratıkla kovalamaca oynamak istiyorsan sen bilirsin. Ama sakın unutma! Görünmez biriyle kovalamaca oynamak çok güçtür.*” (KSO, S.58)

“Şşşt sus anne canavarı bekliyorum.” (KSO, S.59)

“Çorap canavarının gizemini çözemedim, belki de hiçbir zaman çözemeyeceğim. Ama aklıma iyi bir fikir geldi. Çarşıda çorapları çift olarak değil de, tek tek satsalardı insanlar aynı çoraptan diledikleri sayıda alabilirlerdi. Evet evet... Bu olağanüstü bir fikirdi... Kendi sorunumu çözümlenmeye çalışırken, insanlık adına iyi bir fikir geliştirmiştim.” (S.65)

“Sizin evde de çoraplar kayboluyorsa önerilerinizi bana yazın. Kayıp çorapların gizini birlikte çözeceğimize inanıyorum. Ne demişler, ‘Akıl akıldan üstündür.’ ”(KSO, S.65)

Kızlar Sünnet Olur mu? kitabında bulunan “Prenses” öyküsünde ise rüyalar çocuklara sorumluluk duygusunu vermek için kullanılmıştır. Uykunun yararlı olduğu kadar görülen düşlerin de yararları olabileceği yine masal motifleriyle bezenerek anlatılmıştır:

“Yemek zamanı geliyor. Birileri tabağıma pırasa koymuş. Emrime verilen metal suratlı, kırmızı saçlı robotum; ‘Siz zahmet etmeyin! Sizin yerinize ben yerim.’ diyor.” (KSO, S.66)

“Siz ne istiyorsanız ben yaparım. İşte uçurtma, işte gökyüzü işte rüzgâr... Evden çıkmanız bile gerekmez prenses. Sizin yerinize ben uçururum. İsterseniz kutu kutu pense de oynarım arkadaşlarınızla.” (KSO, S.69)

“İyice sıkılmaya başlıyorum. ‘Ben uçurtma uçurmak istiyorum’ diye ağlamaya başlıyorum.” (KSO, S.69)

“Bana prenses deme, ben prenses değilim! Bana yardım eden bir robot da istemiyorum’ diye bağıriyorum.” (KSO, S.70)

“ ‘Sizin yerinizde olmak isteyen ne kadar çok çocuk var biliyor musunuz?’ diye sesini yükseltiyor.” (KSO, S.70)

“Her şey çok can sıkıcı geliyor. Mutsuz bir çocuğum. İşsiz güçsüz sırt üstü yatıp duruyorum. Tembellikten yorulmuş. Gündelik işlerimi yapabilmek için yanıp tutuşuyorum. Korkunç bir yalnızlık bu. İssiz bir dünyada yalnız kalmış gibiyim. Nerede benim ödevlerim, nerede sorumluluklarım?” (S.70)

“ ‘İşlerimi kendim yapmak istiyorumuuuuuuuuuum.’ diye bağırırken ter içinde uyandım.” (KSO, S.70)

“Öğlen uykusunun pek çok yararı olduğunu bilirdim. Ama düşlerin yararlı olabileceklerini bilmezdim.” (KSO, S.70)

Kızlar Sünnet Olur mu? kitabının “Uzaylılar Bize Geldi” öyküsünde yazar bir bilgisayar oyunu aracılığıyla insanlara hayal edebilmenin güzel yanlarını, insanların unuttuğu insani duyguları hatırlatmakta ve çocukları hayallerindeki masal kahramanlarıyla hatta bu kahramanların yazarlarıyla buluşturmaktadır:

O insanlara uzay yolculukları yapabileceklerini düşündürdü. Sizlere Güliiver’in, Peterpan’ın, Alaaddin’in, Simbad’ın, Küçük Prens’in yazarlarını da gönderdik. Kardeşlerimiz hayal edebilmeyi öğrensinler, unuttukları insanca duyguları hatırlasınlar istedik.” (KSO, S.41- 42)

“Yüzyıllar geçtikçe dünyalılar bizi unuttukları gibi sevmeyi de unutmaya başladılar. Ama biz buna dayanamazdık. Onlar bizim kardeşlerimizdi. Onlara yardım etmek istedik. Kunduki’yi anımsarlarsa iyi olacağını düşündük. Kundukili yazar Jules Vern’i dünyaya gönderdik.” (KSO, S.41)

Vampir Öyküsü kitabında bulunan “Güneş Hep Orada mıydı?” öyküsü öykülerin insanın öğrenmesi üzerindeki etkisini anlatan bir öyküdür. Öyküde bazı bilgi ve davranışların insan belleğinde kalıcı olması ve çabuk öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu öyküdeki çocuklar da diğer öykülerinde olduğu gibi öğrenmeye meraklıdır. Yine burada da düşsel öğeler kullanılarak masal tekerlemelerine yer verilmiştir:

“Bir çocuk varmış, dişlerini fırçalamamak için macunu kazaklarının arasına saklamış. Gece kalkınca bir de ne görsün...” (VÖ, S.9)

“İnsan gerçekleri öykülerde bulur. Onlar içlerinde yaşamın gizlerini çözebilecek ipuçları barındırır. Kardeşinin sorularının yanıtını öykü anlatarak versen bir daha hiç unutmaz.” (VÖ, S.10)

“Ne komik sabah iki örgülü kız çocuğusun akşama elinde bastonla dolaşan bir nine oluvermişsin.” (VÖ, S.14)

Vampir Öyküsü kitabında bulunan “Mars’a İlk ayak Basan Kim” öyküsü çocuklara dünya dışında başka gezegenlerin varlığını, insanların bu gezegenleri tanımak için oralara uzay aracı gönderdiklerini anlatmaktadır. Öyküde uzay aracındaki kozmonotlar aracılığıyla insanların çok basit şeyler için tartışırken kendilerini gülünç duruma soktuklarını fark etmedikleri okuyucu kitleye gösterilmektedir. Ayrıca tırnak yemek gibi alışkanlıkların da yanlış olduğu öğretilmektedir. En çok dikkati çeken de kahramanların ilginç adlandırılmalarıdır:

“İnsanoğlu Mars’a ilk defa ayak basacaktı. Fırfirella, Patırdak ve Reçel Göbek, bu önemli göreve seçilmiş olmaktan mutluluk duyuyorlardı.” (VÖ, S.20)

“Yolculuğun başında benimle uğraşmaya başlama. Sen kendine bak, aldığın takma ad hiç yakışıyor mu bir anneanneye” (VÖ, S.22)

“Böğğğ... Tırnak yemek mi, iğrenç... Onun yerine reçel yesene.” (VÖ, S.23)

“Onlar dertlene dursun, Mars’a ilk ayak basan fındık fareleri Didiş ile Fındış’in isimlerini herkes öğrenmişti. Ansiklopedilere, ders kitaplarına bile geçti isimleri. Üç kozmonotun inatlaşmaları yıllarca konuşuldu; ama gerçek adlarını kimse merak etmedi bile.” (VÖ, S.28)

Vampir Öyküsü kitabında bulunan “Sihirli Kekik Çayı” öyküsünde efsane olarak anlatılan olayın bilimsel açıklamaları da yapılarak okuyucunun bilgilendirilmesi sağlanmıştır:

“Şu gördüğümüz alevler, efsaneye göre Şimera’nın ağzından çıkıp yeryüzüne ulaşan alevler. Yerin yedi kat altından çıkıp yeryüzüne ulaşıyor.” (VÖ, S.38)

“Şimera da neymiş?’ diye sordum şaşkınlıkla.” (VÖ, S.38)

“Şimera, Bellerophon adlı delikanlının uçan atı Pegasos’a binerek öldürdüğü canavarın adı.” (VÖ, S.38)

“Annem yan gözle bana bakarak söze karıştı:

‘Yer altı gazlarının kayalar arasından çıkıp yanmasıyla oluşuyor bu alevler. Eski insanlar, nedenini anlayamadıkları olayları efsanelerle açıklamaya çalışırlarmış. Uçan atlar filan da yok!’ “ (VÖ, S.38)

Vampir Öyküsü kitabındaki “Sihirli Kekik Çayı” öyküsünde bir şeye inanmanın gücünün insan psikolojisi üzerindeki etkisi anlatılmıştır. Okuduğu efsaneden etkilenen babaanne dağdaki kutsal ateş üzerinde pişen kekik çayından içince ağrılarının geçeceğini düşünmüş ve bunu da rüyasında kendisine bir dedenin söylediğini anlatmıştır. Kutsal ateşte pişen kekik çayından içince iyileşeceğine inandığı için dağa tırmanırken ve yol hazırlıkları yaparken de yorgunluktan ve bacak ağrılarından şikâyetçi olmamış, nitekim uzunca bir süre bacak ağrıları çekmemiştir.

İnanç teması yazarın diğer kitaplarında olduğu gibi burada da ele aldığı temalardan biridir. İnanıldığı değerlere sahip çıkan insanların bir gün mutlaka isteklerini gerçekleştirecekleri gözler önüne serilmiştir. Bu öyküde de mizah unsurları kullanılmıştır:

“Dedenin kanatlı bir atı vardı. Atın yeelerinden, kuyruğundan mavi ışıklar damlıyordu. Burun deliklerinden, ağzından mavi ışıklar saçıyordu. Uçan at kişneyerek önünde durdu. Dede atın üstünden inip, ‘Ben ışık ülkesinden geliyorum. Senin ilacını getirdim. Dillerin söylemediğini rüyalar söyler. Beni iyi dinle, binlerce yıldır hiç sönmeyen yanan kutsal ateşte pişmiş kekik çayı içersen bacak ağrılarının geçer.’ dedi.” (VÖ, S.33)

“Demek babaannen kitapta okuduğu bu söylenceden çok etkilenmiş Baksana rüyasına bile girmiş. Kutsal ateşte pişmiş kekik çayının onu iyileştireceğine gerçekten inanıp bunu denemek istemiş. İnanmanın gücünü görüyor musun, babaannen o dik yamaçlara hiç yakınmadan nasıl da tırmandı.” (VÖ, S.42)

Çikolata Zamanı kitabında bulunan “Mavi Bıyıklı Kedi” öyküsünde kapı dinlemenin yanlış bir davranış olduğu teması ele alınmıştır.

“Odama gidiyor gibi yapıp kapının aralığından onları dinlediğimi söylesem beni ayıplar mısınız?” (ÇZ, S.9)

Aynı kitaptaki “Sihirli Çoraplar” öyküsünde okuyucuya önemsemedikleri, beğenmedikleri eşyaların başkaları için çok değerli olduğu anlatılmaya çalışılmıştır.

“Beğenmedim, giymem de giymem...” (ÇZ, S.49)

“...Eylül Kız’ın ayakları o kadar çok üşüymüş ki, çorapları eline aldığı gibi hooop diye ayağına geçirivermiş. Yüreğinde öyle bir ılıkılık geçmiş ki güneş içine doğdu sanmış. Ayakları da ısınvermiş. Eylül Kız çorapları çok sevmiş. Sadece yıkanmaları gerektiğinde çıkarıyormuş. Eylül Kız’ın bütün dilekleri kısa sürede gerçekleşmiş. Başları dardan kurutulmuş. Eskisinden daha güzel bir evleri olmuş.” (ÇZ, S.52)

Mavisel Yener, eserlerinde hiçbir zaman eğitici-öğretici bir tavır takınmamıştır. Onun amacı çocuğun düş dünyasının sınırlarını genişletmek, onu düşündürmek ve onun okumaktan tat alabilmesini sağlamaktır. Bunun için de eserlerinde özellikle romanlarının hiçbirinde mutlak bir son yoktur:

“Mavi zaman içinde, eski hamam dikiyeyiz. Masallar yüz yıllar, bin yıllar öncesindedir de ondandır Mavi Zaman değişimiz. Ne uzundur, ne kısadır, ustadır masalımız. Kapısını kendi açar, kendi kapar! Tadı bundan artar!

Develer tellâl, pireler bakkal, kurbağalar berber değil bu masalda. Tellâlî da, bakkalî da, berberi de senin benim gibi insan. Develer, pireler, kurbağalar evcilleşmiş; eski hamam içinde top oynarlar. Sözü uzatmayalım, gelelim anlaşmamıza.” (MZ, S.14).

Düşsel öğeleri eserlerinin tamamında yoğun bir şekilde kullanan Yener, masallarında bunu çocuksu bir dille ve kendine özgü motifleriyle bezemiştir:

“Çoban yıldızıyla yola çıkar, bulutları ayaklarına kanat yapar, Anadolu'ya, Çin'e, Antarktika'ya, uzaya bile ayna tutarmış. Kışı, yazı, güzü uçsuz bucaksız masal denizinde geçirir, çocukların yüreğine, diline bal koymuş.” (EŞÜ, S.7).

Yener, şarkı, türkü gibi sözlü kültür ürünlerini kullanmaya özen göstererek çocuk şarkılarına da yer vererek kimi zaman bu şarkıları kendi dimağında zenginleştirip ve özgün hale getirip çocuksu bir dile büründürmüştür:

“İşini bırakmadan, şarkısını söylemeye başlamış.

Zoya, loya, gaa... Zoya, loya, gaaa... Geldiğim yer Zologa!

Sırrımı vereceğim sanaa...

Sevgisiz fırıncıların ekmeğini istemez kimse, Kim varsa yeryüzünde,

Gecesinde gündüzünde, bayırında düzündeymiş, Bulur beni, alır lezzetli ekmeğimi. Pişirdiğim ekmeklere, katarım çünkü sevgimi.

“Tıpkı annemin yemeklere kattığı gibi.., Sevmek ve sevgiyle yapmak her şeyi, Ballandırır hem dilini, hem yüreğini... Serçeler de yesin diye, her gün bir fazla ekme yaparım. Zoya, loya, gaa... Zoya, loya, gaaa.” (EŞÜ, S.9-10)

Masalları, şiirleri, çocukları ve oyun oynamayı çok seven Mavisel Yener, Aytül Akal ile birlikte sevinç dolu, oyun dolu, neşe dolu, çocuk dolu *Balığım Şiir Yazdı* şiir kitabını kaleme almıştır. Kitap okul öncesi dönemdeki çocukların sözcük dağarcığına, soyut/ somut kavram algısına bunun yanı sıra yeni kavramlarla tanışmalarına kapı aralamıştır:

“Ben masal yazsam, Elma yerine gökten / Oyuncak yağardı / Kediler, kuşlar, balıklar, / Bebekler, toplar, arabalar / Pencereden girip / Sepetime dolardı!” (BŞY, S.6)

Eserlerin kurgulanmasında efsane, öykü, şiir gibi türlerle birlikte çocuksu dil olarak nitelendirilebileceğimiz ve çocuksu dile dâhil edeceğimiz tekerleme, bilmecelelere de yer verilmiştir. Kurgu içinde yer verilen efsaneler ve öyküler, çocuk okuru farklı bir türle karşılaştırarak onun yazınsal türlere ilişkin bilgisine katkıda bulunabilir. Ayrıca romanlarının çoğunda şiir, şarkı, tekerleme ve masal gibi farklı yazınsal türlere yer verilmiştir. Okur, bu türlerle karşılaşılarak okuma eylemini eğlenceli duruma getirip farklı türlere ilişkin bilgisine katkıda bulunabilir:

“Tekerlemesini de biliyorum ben Birdirbir,

İkidir iki, olur tilki,

Üçtür üç, yapması güç,

Dörttür dört, kuş gibi öt,

Beştir beş, aldım bir eş,

Altıdır altı, yaptım kahvaltı,

Yedim yedi, elim sırtına değdi,

Sekizim seksek,

Dokuzum durak”

Murat delinin sözlerini tamamlıyor:

“Dur sen anlatma, ben getireyim gerisini. Rahmetli anan kurmuş sofrayı, kaynatmış bulguru, çağırıyor 'gelin kuzular, yemek hazır' diye. Sen ağlayarak gidiyorsun, seni hep ebe yaptıkları için onları annene şikâyet ediyorsun. Annen 'ağlama sen de öğrenirsin bir gün' diyor. Ama senin atladığını görmeye ömrü yetmiyor.” (GI, S.27-28)

“Şu köşe yaz köşesi şu köşe kış köşesi ortada su şişesi.

Saçmalamakta sınır tanımıyorsun, bu ne şimdi? dedi Pasakgöl,

Kolay bir parola olursa herkes söyler ve kapıdan girer. Bunu hızlıca söylemeyi başaranları alacağız içeri.” (TM, S. 56).

Bilmecelelerin, oyunların, bulmacaların çocuk eğitiminde ve dünyasında büyük yeri vardır. Yazar da bunu bildiği için romanda bilmece türünden faydalanmıştır. Zaten 12-15 yaş grubu çocukları, oyunları, bulmaca ve bilmeceleleri çok severler. O nedenle yazarın böyle bir seçimi çok isabetli olmuştur. “Mavi Elma” romanında bu tip kullanımlara sıklıkla yer vermiştir:

“... Hani bilmece soracaktık birbirimize?”

— Önce sen sor.

— Dikkat et ayağın kaymasın, yerler çok kaygan. İyice dinle bakalım.

Soruyorum:

İki baba, iki oğul tavan, havuç aramaya gitmişler. Hepsi de birer havuç bulmuş. Eve üç havuçla dönmüşler. Bil bakalım bu nasıl olmuş?

— Tavşanın biri yolda havucunu yemiştir.

— Hayır, eve döndüklerinde hepsinin elinde birer havuç varmış.

Bulamadım, söylesene baba.

— Çok basit. Havuç aramaya gidenler bir dede, oğlu ve torunuymuş. Yani iki baba, iki oğul: ama toplam üç kişi... Haydi, şimdi sıra sende, dedi babam.

Derin bir nefes alarak sordum:

— Söyle bakalım: Aya giden astronomlar dünyayı görmek için yukarı mı bakarlar aşağı mı?

Babam bir şeyler söylemeye başladı; ama dinleyemedim...” (GI: 29).

Mavisel Yener’in yine çocuk edebiyatı yazarlarından Aytül Akal ile birlikte kaleme aldığı *Uçan Nine* eserinde, anneleriyle babaları tarlada çalışırken, kendi aralarında neşe içinde oyun oynayan çocuklar Uçan Nine ile tanışmış. Bir sürü eğlenceli bilmecesi ve oyunu olan Uçan Nine, çocukları sihirli dünyasında unutulmaz bir yolculuğa çıkarmış, çocukları oyun oynamaya çağırmıştır. Nine “körebe”, “saklambaç”, “birdirbir,” gibi tüm oyunları çocuklara oynamaları için söylemiş; ama yaşlı olduğu için atlamalı, zıplamalı oyunlardan kaçınmıştır:

“Bir oyun bulmalı, nineniz oturmalı.” (U.N, S.30).

A. Akal ve M. Yener, az sözle çok şey anlatmıştır. Bunda kuşkusuz iki usta kalemin şair oluşlarının payı büyüktür.

Yener *Sihirli Masallar* kitabında, geçmişten günümüze uzanan elli iki anonim masalı çocuklar için yeniden derlemiştir. Masal derleme ustaları ve yeryüzüne masallar bırakan herkese ithaf edilmiş olan kitaptaki masalların her biri farklı bir tekerleme ile başlıyor. Kitabında kendini, çevresindekileri, doğayı, hayvanları sevmenin anlamını duyumsatan sihirli masal kahramanlarıyla çocukları tanıştıran yazar, onların dil becerilerini de geliştirmektedir.

Yener’in kitaplarında yer alan kalıp sözler, yazarın Türkçeye, Türk toplumunun geleneklerine ve kültürel yapısına ne kadar hâkim olduğunu göstermesi bakımından da önemlidir. Yener’e ait kitapları okuyan bireyler, bu kalıp sözler aracılığıyla içinde yaşadığı toplumu ve o toplumun kültürel izlerini tanıma fırsatı bulmuş olur. Yazarın öykülerinde geçen birçok kalıp söz örnekleri, kullanıldıkları cümle içindeki durumu itibarıyla aşağıdaki gibidir:

“Masalçı Dede, hem yürüyor hem de tekerlemesini söylüyormuş:

Kırk kazan aş pişse,

Kırkının da tuzu başka.

Bin insan dile gelse,

Bininin de sözü başka.” (EŞÜ, S.11)

O sırada Masalçı Dede şarkısına başlamış, herkes kulak kesilmiş:

Az gittim uz gittim Bir zorbaya rastladım Saldı kara bulutlarını Yiğitlerin, anaların,

Çocukların üstüne,

Kavgası bitmedi, gün bitti

Kuşlar bile başka ülkelere kaçtı (EŞÜ, S.15-16)

“Kim erdi muradına?

Kim çıkacak kerevete?

Gökten kaç elma düşecek?

Bu masal bundan sonra başlayacak!” (EŞÜ, S.17)

“Evvel zaman içinde, galaksi saman içinde, pireler uzay üssünde.

Ben ananın beşiğini tıngır mungır salları iken, gezegenin birinde Pırtık adlı bir kedi yaşarmış...” (EŞÜ, S.41).

Yener’in kitaplarında mitoloji ve arkeoloji önemli bir yer tutar. Kahramanlarını arkeolojik kazıların yapıldığı bölgelere götüren ve oralarda mitolojik olayları da içine alan heyecanlı maceralara sürükleyen yazar, ülkemizin tarihî güzelliklerini masalsi öğelerle çocuklara tanıtmıştır. Yazar, kitaplarında, tarihî değerlerin korunması için, bazen çocuklara önemli sorumluluklar ve görevler de

vermiştir. Tarihi, mitolojiyi ve arkeolojiyi bir arada sunan *Mavi Zamanlar* romanında gençleri belgeler içinde boğmadan mizah unsuru da katarak arkeolojik kalıntıları tanıtmıştır:

"Bülent bulduğu yontuya dikkatle bakarak, 'Kafada bir çatlak var, galiba!' dedi. Aktan pıskırarak gülmeye başladı. 'Kafayı çatlatmış senin yontu Bülent abi!' Arzu sesine romantik bir tını vererek konuştu., 'Billur dağında bir deniz kızı yaşarmış. Binlerce yıldır 'Ahhh... Bülent beni kurtarsa' dermiş. Ama kafası çatlakmış...''Dağda denizkızı ne arar Arzu abla?" (MZ, S.78)

"Su perisi insanoğlunun açgözlülüğünü unutmuştu. Kuzey'i ve Güney'i koruyabilecek tek şeyin ne olduğunu biliyordu. İnsanoğlu, günün birinde Su Perisi'nin dünyanın merkezine uzanan köklerini yerinden oynatırsa, şifa dağıtan ateş, alevler kusacaktı yine... İzleri sürebilen gözler, aynada görecektir Dolunay Masalcısı'nın ipucunu.

"Yuvasına git ve kurtar Su Perisi'nin ikizini." (MZ, S.59)

Zaman Torbası kitabındaki "Kar Yelkenlisi" öyküsünde düşsel öğelerle birlikte inanarak bir işe kalkışmanın başarı getireceği teması işlenmiştir:

"Selo, ben kar yelkenlisi gördüm rüyamda, bak resmini çizdim buraya. Senle beraber yapalım mı?" (ZT, S.42)

"Bir gün gittiklerinde düşlerindeki kar yelkenlisi karşılarında duruyordu. Nereden getirtiyse, gerçek yelken bezi, gerçek bir dümen bile bulmuştu İhsan Amca. Uzun uzun seyrettiler düşlerinden çıkıp gelen yelkenliyi." (ZT, S.52)

Kitapta bunlara benzer birçok şiirsel ve masalsı cümleyle karşılaşmaktadır. Böylece, yaratıcı okuma çalışmasında çocuklara kitapta yer alan bu ve benzeri cümlelerin anlamları sorularak, çocukların dilin inceliklerini, derinliklerini ve anlam katmanlarını keşfetmeleri sağlanmıştır.

Yazarın tüm eserleri incelendiğinde, dilinin masal türüne daha yakın olduğunu gözlemleriz; çünkü çocuksu dil olarak adlandırdığımız düşsel öğeler ve ifadeler daha yoğun olarak kullanılmaktadır. Gerçekle düş arasında çarpıp durduğumuz olaylar silsilesinin dile yansımaları eserlerinde özellikle masallarında görüyoruz.

Bu kıstaslara bağlı olarak yazarın masallarında pek karşılaşmadığımız alkış ve kargışlar (dua ve beddua) dışında diğer niteliklerin yerinde kullandığını görürüz. Masal dilini çok iyi kullanan bir yazar olarak çocuk edebiyatında bu anlamda sayısız ödüle de layık görülmüştür. Yalnız bu maddede yer alan "üç elma" motifi sadece masallarında değil roman, öykü ve şiirlerinde karşımıza çıkmaktadır.

İncelenen kitapların dil ve anlatım özelliklerine bakıldığında, öncelikle kitapların adının okurda bir merak uyandırabileceği düşünülmektedir. "Kızlar Sünnet Olur mu?", "Eviden Kaçan Masal", "Zeki'nin Zekâ'sı Kaçtı", "Dolunay Dedektifleri" serisi gibi kitap adlarının; okura düşlemsel (fantastik) bir kurguyla karşılaşabileceğinin ipucunu verebilecek nitelikte olduğu söylenebilir. Okur, anlatı boyunca "Kızlar Sünnet Olur mu?" sorusuna yanıt bulmaya çalışabilir.

Yazar, ayrıca kitaplarının çoğunda Yaratıcı Okuma/Yazma çalışmalarıyla çocukların hayal dünyalarını inşa etmelerine, kendi şiir ve öykü serüvenlerini oluşturmalarına katkıda bulunmuştur.

6. Çocuk Kitaplarının Dil ve Anlatım Yönünden Materyal Olarak Kullanılması

Çocuk edebiyatında, çocuğa göreliğin en belirleyici ögesi dildir. Bu nedenle çocuğa yönelik eserlerde kullanılan dile özel olarak dikkat etmek ve özen göstermek gerekir. Eserde konuşma dili ölçü alınmalı, eserin diliyle konuşma dili arasında bir uçurum olmamalıdır. Seslenilen yaş çocuğunun sözcük dağarcığı göz önünde bulundurulmalıdır. Çocukların dünyasında kavram olarak var olan sözcükler seçilmeli, ancak onların sözcük dağarcıklarının giderek genişletilmesi gereği de unutulmamalıdır. Eserde kullanılan sözcüklerin anlamlarının metinden yola çıkılarak, anlaşılabilir olmasına özen gösterilmelidir. Çocukların dünyasıyla bağlantılı ses, imge, ad ve sıfatlar seçilmeli, böylece okudukları yapıtla daha kolay bağ kurmaları sağlanmalıdır. Örneğin 'Köpek havladı', 'Kedi miyavladı', 'Dere şırl şırl akıyordu', 'Ördek paytak paytak yürüdü' gibi (Kıbrıs, 2002: 36). Çocuk yazarının çocuğa okumayı sevdirmek için dile egemen oluşu, en az kurgularına egemen oluşu kadar önemlidir.

Çocuğu kültürleme ve eğitime süreci; aile, sokak gibi yakın ve doğal çevrede daha çok eğlendirme ve hoşça vakit geçirme amacıyla başlar, okul sıralarında sistemli ve planlı bir şekilde devam eder. Bu süreçte masalın, ulusal ve evrensel değerlerin aktarılması ve benimsetilmesinde, çocuğun hayal dünyasının geliştirilmesinde, soyut kavramları algılama yeteneğiyle dili kullanma (cümle kurma, betimleme, anlatım, vb.) becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir yeri vardır. Çocuğun, içinde yaşadığı toplumun ahlaki ile insani değerlerini eğlenerek ve hoşça vakit geçirerek öğrenmesinde özellikle masalların önemli bir görev üstlendiği söylenebilir (Karatay, 2011: 470-471). Çocuk kitaplarında özellikle masal türünde çocuk diline ait kalıplar, çocuğun ait olduğu toplumun değerlerini aktarmalıdır.

Çocuk kitaplarında cümle yapısı, seçilen sözcüklerin arasında anlam ve ses ilişkileri, kullanılan deyim ve atasözleri eserin anlatımını oluşturan unsurlardandır. Çocuk edebiyatında bu unsurlar mutlaka akıcı, açık, gösterişten, süsten uzak ve yalın olmalıdır. Cümleler kısa ve gereksiz sözcüklerden arındırılmış durumda olmalıdır (Kıbrıs, 2002: 36). Paragraflar ise kısa olmalı, metne sıkça yerleştirilmiş konuşmalarla hareket, canlılık ve çeşitlilik kazandırılmalıdır (Taşdemir, 2005: 12). Metinlerde ikilemeler, deyimler, atasözleri ve farklı türden sözcük grupları kullanılmalıdır. Bu, çocuğun anadilinin inceliklerini kavramasına yardımcı olacak, ifade yeteneğini güçlendirecektir.

Çocuğun anadilinin zenginliğini kavrayabilmesi için öncelikle bu zenginlikleri görmesi gerekiyor. Bu da en güzel biçimde metinlerin üslubunda ortaya çıkar. Yazar, betimlemeler ve söz sanatları kullandıkça çocuk da anadilinin gücünü kavrayıp kullanabilecektir. Bu yapılırken “Cümlelerde akıcılık, mantık dokusu ve fikir bütünlüğü sağlama derecesine dikkat edilmelidir” (Ataseven vd., 2000: 198).

Metinlerde çocuğun doğayı, doğadaki varlık, bitki ve hayvanları küçük görmesine neden olabilecek bir anlatımdan uzak durulmalıdır. Böyle bir anlatım tarzı, çocuğu doğaya yabancılaşmasına, sadece insan merkezli bir yaklaşım geliştirmesine neden olabilir (Mahsereci, 2000: 409). Sonuç olarak çocuk edebiyatı metinlerinin çocuğun dil gelişimine hizmet etmesi gerekir.

Mavisel Yener, dile hâkimiyeti, dil duyarlılığı ve dile tasarrufu bakımından üstün bir örnektir. Yazarın birçok ödül almaya hak kazanmış olması da bu gerçeğe işaret etmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Mavisel Yener’in eserleri içerisinde sözlü kültür unsurlarının en yoğun olarak yer aldığı masal türüne odaklanılmıştır. Ayrıca öykü, roman, şiir gibi diğer türler içerisinde de yer alan masalsı öğelerle birlikte incelenmiştir. Yalnız sözlü kültür unsurları içerisinde yer alan tekerleme, destan, efsane, ninni, türkü, mani, bilmece, fıkra gibi öğelerin kullanıldığı birçok esere rastlanmakla beraber bu öğelere, çalışmanın hacmini artıracığından çalışmada çok az yer verilmiştir. Belirlenen ölçütler çerçevesinde tarama yöntemi ile elde edilen bulgular, yeri geldiğinde verilmeye çalışılmıştır. Bu bulguları toparlamak gerekirse:

İncelenen kitaplar eğitsel iletiler yönünden zengindir ve çocukları hayata hazırlayacak, onlara güzel değerleri kazandıracak niteliktedir. Çocuğun gelişimi ve içinde yaşadığı kültürü tanıması bağlamında bu kavramların ve değerlerin kayda değer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eserlerde psikolojik yıkıma neden olacak olaylar görülmez; yaşam sevgisinden beslenen bir ümitli bekleyiş vardır. Eserlerdeki kahramanlar olumlu niteliklere sahiptir ve okuyucuya örnek olacak kişilik özellikleriyle donatılmışlardır. Sabır ve sevgi kavramları üzerine kurulan eserler, hem konusu hem de verdiği iletiler açısından çocuklara uygun bir düzeye sahiptir. Eserlerde başta insan, doğa, vatan ve millet sevgisi olmak üzere önemli konu ve temalara yer verilmiş; çocuklara olumlu ve örnek davranışlar başarıyla sezdirilmiştir.

Mavisel Yener’in mizaha yatkınlığı ve konuyu çocuk gözüyle aktarımı hemen her kitabında göze çarpmaktadır. İlk öyküsü 'Dişini Arayan Çocuk'ta esin kaynağı, yazarın, gerçek mesleğidir. Değişik bir yaklaşımla dış bakıma özendirilmesi, bazı bilgilerin çocuğu hiç ürkütmeden, tersine, eğlendirerek nasıl verilebileceğinin güzel bir örneğidir. *Mavi Elma*, *Kızlar Sünnet Olur mu?* gibi buna benzer birçok kitabına da ilginç adlar vererek kitaptaki olayları, anlatacaklarını o adın arkasına yerleştirmektedir. Böylece kitap adları, çocuklarda içerik konusunda merak duygusu uyandırmaktadır.

Mavisel Yener’in çocuk kitaplarına damgasını vuran başlıca özellik; onun akıcı, duru, çocuksu dili ve kendine özgü üslubudur. Her kitabında yaşamın derinlerdeki hakikatlerini çocuklara sezdirenen ve yaratıcı kurgularıyla ilgi uyandıran Yener, eserlerinde kurgularını düşsel öğelerle zenginleştirmektedir. Bu özelliğiyle gerçeklere başka bir açıdan bakmayı olanaklı kılan, zihinlere yeni ufuklar açan onlarca çocuk kitabına imza atan Yener, ilginç ve özgün kurgularının yanı sıra, dile egemen bir yazar olarak dikkati çekmektedir.

Ana dilin öz değerlerini yaşatmanın sorumluluğunu taşıyan yazar, eserlerini içten ve sıcak bir anlatımla sunar. Zengin bir halk kültürüne sahip olan yazarın öykülerinde halk tabirleri, deyimler, atasözleri, türküler, bilmece ve şiirler genişçe yer alır. Yazar masal kitapları dışında öykülerinde ve romanlarında gerçeğe bağlılıktan taviz vermediği gibi fantastik unsurlar barındıran eserlerinde gerçeğin farklı yönlerden yansıtılması esas alır.

Masallarının başındaki tekerlemeler, masalsı motifler ve masal boyunca yinelenen ses tekrarları, çocuklara Türkçenin güzelliklerini göstermesi ve anadili bilincini geliştirmesi bakımından önemlidir.

Türkçenin anlatım gücünün en somut göstergeleri olan edebî sanatlar (benzetme, değişmece, deyim aktarması, ad aktarması), deyimler, özlü sözler ve ikilemelerin yerinde kullanımı ile okuyucuya dil zevkini ve inceliği yaşatılmış, masallar da sığ, kuru bir anlatımdan kurtarılmıştır.

Yener, eserlerinde yabancı kökenli kelimeler yerine Türkçe kelimeleri kullanarak okuyucu kitlesini Türkçe kelimeleri kullanmaya ve Türkçe düşünmeye özendirir. Yener, romanlarında çocukların anlamakta zorlanabileceği çok fazla kelime kullanmasına rağmen öykü ve masallarında çocuğa görelik ilkesine bağlı kalarak çocukların düzeyine uygun kelimeler kullanmıştır.

Masallarında gerçek ve hayali karakterler bir arada bulunmaktadır. Kahramanları da çoğunlukla çocuktur. Genelde idealize edilen bu karakterlerin adının da yazarın bilinçli tercihlerinin sonucu olarak görülmektedir. Yener özellikle masal kitaplarında kişisel hayal gücünü de katarak geleneksel masal motiflerini kullanmış ve bu motifleri toplumumuzun sözlü kültür unsurlarından seçmiştir.

Yazarın bilinçli olarak kullandığı kalıp sözlere bakıldığında ise, öğrenci hedef kitlesine dil ile kültür arasındaki sıkı ilişkiyi sezdirme amacını güttüğü ve ana dillerini kullanma becerilerini geliştirme peşinde olduğu görülmektedir. Metinler, okuyucuya kültürün taşıyıcısı ve ifade vasıtası rolündeki dile ilişkin sağlam bir bilinci kazandırmaya hizmet etmektedir. Bu bağlamda Yener'in öykülerinde Türkçenin bütün özelliklerini, anlatımın üstün imkânlarını yerli yerinde ve başarıyla kullandığı tespit edilmiştir. Nitekim yazarın toplumumuzun sözlü kültürüne hâkim olması, Türkçenin geniş söz varlığına vakıf olması, eserlerinin dil ve anlatım dokusuna ince mesajlar sindirebilme olanağını da sağlamıştır. Kısacası, Yener'in eserlerinde dili oluşturan söz varlığı, gelişmiş bir iletişim aracı olarak dikkati çekmektedir.

Mavisel Yener, günümüz çocuk edebiyatı açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Yener'in eserleriyle ve kullandığı dille çocukların ruhsal, bilişsel, dilsel ve motor gelişimlerine büyük katkı sağladığı söylenebilir.

Yazar, hayal gücü ile anlatımındaki ustalığını birleştirerek çocukların çok rahat ilgisini çekebilecek eserler hazırlamıştır. Konusu ve karakterleriyle de çocuk gerçekliğine uygun olan bu eserler, içeriği dışında biçimsel olarak da estetik kaygılarla tasarlanmış ve dikkat çekici bir şekilde resimlenmiştir. İncelenen eserlerin çoğunun mevcut hâliyle çocuklara önerilebilecek niteliklere sahip olduğu görülmüştür.

Çocuk kitaplarının okurlara değer aşlamada ve ana dil bilinci kazandırmada önemli bir vasıta olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Çocuk kitaplarında yer alan değerler çocukların duyu ve düşünce dünyasına uygun olmalı, çocukların gelişimlerine paralel olarak verilmeli, millî ve manevi değerlere uygun doğrular aktarılmalıdır. Mavisel Yener'in incelenen bu ve bunun gibi eserleri çocuklara önerilerek okutulmalıdır.

KAYNAKÇA

a. Yener'in Kitapları

Romanları

- Yener, Mavisel (2008). *Dolunay Dedektifleri-1 İz Peşinde*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2008). *Dolunay Dedektifleri – 2 Dehşet Mektuplar*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2008). *Dolunay Dedektifleri – 3 Mumya Dükkânı*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2008). *Dolunay Dedektifleri 4 - Korkunç satranç*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2008). *Dolunay Dedektifleri 5 - Ölüler Ormanı*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2008). *Kayıp Kitaplıktaki İskelet*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2014). *Mavi Elma*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2003). *Mavi Zamanlar*. İzmir: TUDEM Yay.
Yener, Mavisel (2016). *Mustafa Kemal'in Kayıp Seslerinin İzinde*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2004). *Önce Çocuklar Düşledi*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay.
Yener, Mavisel (2008). *Sırsayar*. Ankara: Bilgi Yay.

Öyküleri

- Yener, Mavisel (2016). *Çikolata Zamanı*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2001). *Çorap Canavarı*. İzmir: K Yay.
Yener, Mavisel (2004). *Derin Yırtmaç*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2016). *Dinozorla Kahvaltı*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2002). *Güneş Hep Orada mıydı?*. İzmir: K Yay.
Yener, Mavisel (2016). *Karamelli Akide Şekeri*. Ankara: Bilgi Yay.
Yener, Mavisel (2011). *Kızlar Sünnet Olur mu?*. Ankara: Bilgi Yay.

- Yener, Mavisel (2001). *Uzaylılar Bize Geldi*. İzmir: K Yay.
 Yener, Mavisel (2015). *Üşengeç*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2016). *Vampir Öyküsü*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Zaman Torbası*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Zeki'nin Zekâsı Kaçtı*. Ankara: Bilgi Yay.

Şiirleri

- Yener, Mavisel (2006). *Ay Kaç Yaşında?*. İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, M. ve Akal A. (2013). *Balığım Şiir Yazdı*. İstanbul: Mandolin Yay.
 Yener, M. ve Akal A. (2005). *Denizin Büyüsü*. İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, M. ve Akal A. (2004). *Kar Sesi*. İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, M. ve Akal A. (2004). *Kuş Uçtu Şiir Kaldı*. İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, Mavisel (2007). *Kırmızı Şemsiye*. İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, M. ve Akal A. (2004). *Mavi Ay*. İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, Mavisel (2004). *Şiirimi Kedi Kaptı* (Aytül Akal ile). İstanbul: Uçanbalık Yay.
 Yener, Mavisel (2006). *Şiir Saldım Gökyüzüne*. İstanbul: Toroslu Kitaplığı

Masalları

- Yener, Mavisel (2014). *Dedektif Birce*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Dipsiz Göl*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2017). *Düş Sandığı*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2015). *Elma Şekeri Ülkesi*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2015). *Evinden Kaçan Masal*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Köpeğim Âşık Oldu*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Köpek Okulu*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Masalcının Mektubu*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2017). *Mavi Orman*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Ödev Makinesi*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Sihirli Masallar (Derleme)*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2017). *Tırtıl Teyze*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, Mavisel (2014). *Uçan Goril*. Ankara: Bilgi Yay.
 Yener, M. ve Akal A. (2016). *Uçan Nine*. İstanbul: Doğan Egmont.

b. Diğer Kaynaklar

- Ataseven, F. ve İnandı Y. (2000). "Çocuk Kitaplarının Çeşitli Yönleriyle İncelenmesi", *I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER Dil Öğretim Merkezi, 20-21 Ocak 2000* Yayına Haz. Sedat Sever, Ankara, s.187- 206.
- Boratav, Pertev Naili (2002). *Masal, Çocuk Edebiyatı Yıllığı-1987*, Yayına Hazırlayan ve Yöneten: Mustafa Ruhi Şirin, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Enginün, İnci (1991). *Çocuk Edebiyatına Toplu Bir Bakış*, İstanbul: Dergâh Yayınları,
- Güney, Eflatun Cem (1966). *Folklor ve Eğitim*, Ankara: Milli Eğitim Yayınevi,
- Karadağ, Metin (1995). *Türk Halk Edebiyatı Anlatı Türleri*, Ankara: Karşı Yayınları.
- Karatay, Halit (2011). *Kuramdan uygulamaya Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kıbrıs, İbrahim (2002). *Uygulamalı Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Eylül Yayınevi.
- Mahsereci, Nalan (2000). *Çocuk Kitaplarında Dikkat Edilmesi Gereken Eğitsel Açılardan Kimi Noktalar*, I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu Sorunlar ve Çözüm Yolları, 20-21 Ocak 2000 (s.409- 425), Haz. Sedat Sever, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER Dil Öğretim Merkezi.
- Sever, Sedat (2003). *Çocuk ve Edebiyat*, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Sınar, Alev (2007). *Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı-Türkiye'de Çocuk Edebiyatı'nın Gelişimi*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Şirin, Mustafa Ruhi (1987). *Çocuk Kalbimizin Kıyısındaki Irmak, Çocuk Edebiyatı Yıllığı-1987*, Yayına Hazırlayan ve Yöneten: Mustafa Ruhi Şirin, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Şirin, Mustafa Ruhi (2000). *Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

- Taşdemir, Mehmet (2005). “Eğitsel Bir Materyal Olarak Çocuk Hikâye ve Romanlarının Nitelik Düzeyi”, *Milli Eğitim*, 168, 7-29.
- Tezel, Naki (1985). *Türk Masalları*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Oğuzkan, Ferhan (2001). *Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özcan, Hüseyin (2008). “Halk Edebiyatı Metinlerinin Çocuk Edebiyatına Kaynak Olması ve Örneklem Olarak Dede Korkut Hikâyeleri”. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 3 (2): 582-603.
- Miyasoğlu, Mustafa (2002). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Yalçın, A. ve Aytaş G. (2002). *Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yardım, Mehmet Nuri (1987). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Yavuz, Muhsine (1999). *Masallar ve Eğitimsel İşlevleri*, Ankara: Ürün Yayınları.
- <http://maviselyener.com>, Erişim Tarihi: 15.09.2018.
-

